

آشنایی با اختلال «کنش پریشی»

ترجمه: حسین شیروی / کارشناس آزمون‌های تشخیص مشکلات حسی - حرکتی

ماهیه‌ها دچار اشکال نیستند چرا که کودک در انجام فعالیت‌های غیر گفتاری (فعالیت‌هایی نظیر سرفه کردن، جویدن یا بلعیدن) مشکلی ندارد. به هر حال در این اختلال، آن ناحیه از مغز که وظیفه‌ی تنظیم چگونگی حرکت و عملکرد ماهیه‌ها به منظور تولید صدا یا اصوات را بر عهده دارد یا دچار آسیب می‌گردد و به طور کامل توسعه نمی‌یابد و از این رو بازیابی «برنامه‌ی حرکتی» به منظور ادای کلمات با مشکل مواجه می‌شود. درمان کودکی که دچار این اختلال است چندان ساده نیست. چنانچه این کودک به سمت گفتاردرمانی هدایت نشود با وجود بهبود مهارت‌های ارتباطی وی، در طول دوره‌ی رشد، گفتارش مملو از خطا بوده و فهم آن برای مخاطب مشکل می‌باشد. معمولاً درمان کنش پریشی به صورت فشرده (۲ تا ۳ جلسه در هفته) بوده و از نخستین روزهای تشخیص شروع می‌شود. البته کودک نیز باید آنقدر بزرگ شده باشد که بتواند در برنامه‌ی درمان مشارکت کند (۱۸ تا ۳۰ ماهگی).

درمان این اختلال به سرعت اتفاق نمی‌افتد و طول آن برای بیشتر کودکان مبتلا حداقل ۲ سال یا در برخی موارد بیشتر می‌باشد. به هر حال همه یا بیشتر کودکانی که دچار کنش پریشی شدید بوده و اقدامات لازم برای درمان آنها صورت گرفته، می‌توانند در مهارت‌های گفتاری به شکل قابل قبولی موفق باشند.

در حالت‌های شدیدتر اختلال، به افزایش میزان ارتباط با کودک نیاز می‌باشد.

کنش پریشی^۱ (کنش پریشی رشدی زبان یا کنش پریشی رشدی گفتار^۲ - DAS) نوعی اختلال گفتاری است که ریشه‌ی عصبی داشته و در نتیجه‌ی اختلال خفیف مغزی یا کژکاری آن بروز می‌کند. البته دقیقاً مشخص نیست که چه عاملی باعث بروز آن می‌شود و یا ماهیت دقیق آن چیست؟ اما نظریات متفاوتی مطرح می‌باشند که یا این اختلال را نوعی آسیب کوچک بخصوص و یا تفاوت در ناحیه‌ی مربوط به گفتار در مغز به حساب می‌آورند. گروهی دیگر نیز اعتقاد دارند که عملاً جدا سازی این دو از یکدیگر امکان پذیر نیست. اگر چه در برخی از کودکان مبتلا به کنش پریشی مواردی از قبیل آسیب‌های پیش یا هنگام تولد (کمبود اکسیژن) مشاهده می‌شود اما با این حال بیشتر این کودکان دارای علایمی ویژه که احتمالاً در وضعیت‌های مذکور باعث بروز آن شده، نمی‌باشند. البته مشابهت‌های فراوانی نیز در پیشینه‌ی کودکان مبتلا به چشم می‌خورد. اما با این وجود، دخیل بودن این عوامل یا ترکیبی از آنها در بروز پدیده‌ی «کنش پریشی» هنوز به اثبات نرسیده، لذا عامل یا عوامل بروز آن نامشخص باقی مانده است.

کنش پریشی نوعی اختلال در گفتار است که تلفظ صحیح اصوات، هجاها و کلمات را با مشکل مواجه می‌سازد. در این حالت فرد از قرار دادن صحیح و پیوسته اندام‌های تولید اصوات (صورت، زبان، لب‌ها و فک‌ها) در وضعیت مناسب به نحوی که منجر به تولید اصوات و در دنباله هجاها و کلمات گردد، ناتوان می‌نماید. در این اختلال

زیرونیوها:

1. Dyspraxia

2. Developmental Apraxia of speech (DAS)

منبع:

Guild, Ann S. (2000). CEC information center on Disabilities and Gifted Education. [online] Available: <http://www.CEC.edu/dyspraxia-FAQ.htm>.